



Regeringskansliet  
[li.remissvar@regeringskansliet.se](mailto:li.remissvar@regeringskansliet.se)  
[li.dl@regeringskansliet.se](mailto:li.dl@regeringskansliet.se)

## Yttrande över betänkande av Stärkt kontroll av fusk i livsmedelskedjan (SOU 2024:44)

Er beteckning: LI2024/01678,

### Sammanfattning

Länsstyrelsen i Dalarnas län ser i stort positivt på, och tillstyrker utredningens förslag, att ansvaret för att bygga upp en planerad fuskkontroll i enlighet med EU:s kontrollförordning ska ligga på de centrala verken Livsmedelsverket, Jordbruksverket och Kemikalieinspektionen.

Att Livsmedelsverket inrättar en ny fusk-enhet med nationell samordning och kontroll ger bra förutsättningar för att bygga upp och bedriva en funktionell fuskkontroll.

Länsstyrelsen i Dalarnas län ser dock att centraliseringen kan bli ett problem i och med att den lokalkännedom som kommuner och länsstyrelser besitter inom livsmedelskedjan inte kommer att finnas på den centrala fusk-enheten.

### Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen ansvarar enligt sin instruktion för den statliga förvaltningen i länet, i den utsträckning inte någon annan myndighet har ansvaret för särskilda förvaltningsuppgifter, och har enligt samma instruktion uppgifter i fråga livsmedelskontroll.

Länsstyrelsen har alltså idag uppgifter som rör livsmedelskontroll och det är därför en brist i utredningen att den i mycket liten omfattning analyserar effekterna av förslagen på länsstyrelsens verksamhet. Utredningen konstaterar att *"En centralisering av kontrollansvaret innebär dock att utförandet av den planerade fuskkontrollen flyttas från de lokala och regionala kontrollmyndigheterna. Därigenom går fördelarna med den lokalkännedom om kontrollobjekten som de ordinarie kontrollmyndigheterna besitter förlorad. Det finns också en risk för att kompetensen kring fuskkontroll i allmänhet minskar vid dessa myndigheter om ansvaret för den mest komplicerade fuskkontrollen flyttas."* Länsstyrelsen i Dalarnas län ser

med oro på denna risk, inte bara utifrån vårt arbete med livsmedelskedjans olika delar utan också andra områden som brottsförebyggande arbete och beredskapsfrågor.

Utredningen konstaterar vidare att ”Den största utmaningen med ett centralt ansvar har att göra med avståndet till kontrollobjekten och riskerna för att väsentlig lokal-kännedom går förlorad.” och menar att dessa utmaningar kan hanteras genom att en central myndighet bygger upp kapacitet för planerad fusk-kontroll på flera olika platser i landet. Utredningen konstaterar att ”I flera av de länder där fusk-kontrollen utförs av viss särskilt kvalificerad personal har en naturlig utveckling varit att sprida ut kapaciteten på flera platser i landet, för ökad effektivitet, flexibilitet och lokal förankring.”

Länsstyrelsen i Dalarnas län beklagar att utredningen inte mer noggrant analyserat om länsstyrelserna i samarbete med centrala myndigheter varit den mest resurseffektiva lösningen för att bygga upp en kvalificerad fuskkontroll över hela landet. Länsstyrelserna har goda erfarenheter av samarbete med centrala myndigheter inom en rad olika områden.

## Yttrande kring specifika avsnitt i utredning

### 13. Ansvar för planerad fuskkontroll centraliseras

Att en central fusk-enhet ansvarar för den planerade fuskkontrollen anser länsstyrelsen i Dalarnas län ger bra möjligheterna att samla alla de skilda kompetenser som behövs för riskanalys, planering och genomförande av riskbaserad fuskkontroll. Vidare har en central fusk-enhet bättre möjligheter att arbeta utan att behöva förhålla sig till geografiska gränser eller led i livsmedelskedjan, vilket behövs i betydligt större utsträckning inom fuskkontroll än inom vanlig livsmedelskontroll.

Länsstyrelsen i Dalarnas län ser dock att det kan bli ett problem att den lokalkännedom som kommuner och länsstyrelser besitter inom livsmedelskedjan inte kommer att finnas på den centrala fusk-enheten. Vi förutsätter att kommuner och länsstyrelser kommer behöva bidra med tid, information och kunskap till fusk-enheten och att detta kräver resurser. Vi saknar idag resurser för att bygga upp och bedriva en fungerande fuskkontroll, så att bidra med information till den centrala fusk-enheten förutsätter att resurser även tillförs länsstyrelserna. Länsstyrelsen behöver också resurser för att kunna bedriva händelsestyrd fuskkontroll.

De regionala enheter som enligt utredningen på sikt behöver inrättas kan enligt Länsstyrelsen i Dalarnas län införas genom att resurser inom fuskkontroll tillförs länsstyrelserna. På landets länsstyrelser finns redan personal som jobbar med kontroll inom primärproduktionen och närliggande områden samt ett samordningsansvar gentemot den kommunala livsmedelskontrollen. På så vis kan planering av fuskkontroll ligga på central nivå, med alla de fördelar det innebär, men i den operativa

kontrollen kan länsstyrelsernas och kommunernas lokalkännedom och kompetens utnyttjas effektivt.

## 18, 19. Informationsutbyte och Uppgiftsskyldighet

Länsstyrelsen i Dalarnas län anser att förslaget om uppgiftsskyldighet mellan myndigheter är en positiv utveckling och en förutsättning för en effektiv kontroll, även för kontrollområden som ligger utanför fuskkontrollen. Vi anser också att möjligheten till att använda uppgifter mellan olika register och system som används internt inom kontrollen bör utredas, eftersom den möjligheten idag begränsas av bland annat GDPR. Förslaget om ett gemensamt nationellt anläggningsregister ser vi som mycket behövligt, det skulle underlätta både för kontrollmyndigheter och aktörer inom livsmedelskedjan.

## De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Helena Höij med djurskyddshandläggare Johanna Öijer och länsveterinär Janna Nises som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.